

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΤΕ

Αριθμός 2387/2020

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Δ'

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 9 Ιουνίου 2020, με την εξής σύνθεση:
Μ. Καραμανώφ, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Δ' Τμήματος, Μ. Παπαδοπούλου, Β.
Κίντζιου, Ο. Παπαδοπούλου, Χρ. Σιταρά, Σύμβουλοι, Ουρ. Νικολαράκου, Κ. Σκούρα,
Πάρεδροι. Γραμματέας η Ι. Παπαχαραλάμπους, Γραμματέας του Δ' Τμήματος.

Για να δικάσει την από 4 Φεβρουαρίου 2020 αίτηση:

των: ... σύνολο δύο αιτούντες

κατά των: 1. Δήμου Δράμας και 2. Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.)
Δήμου Δράμας, που εδρεύει στη Δράμα (Διοικητηρίου 11), οι οποίοι δεν
παρέστησαν.

Με την αίτηση αυτή οι αιτούντες επιδιώκουν να ακυρωθούν οι υπ' αριθμ.: 1.
1/2020, 2. 2744/10.12.2019, 3. 2674/5.12.2019 και 4. 114/25.11.2019 Πράξεις του
Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) του Δήμου Δράμας και κάθε άλλη
σχετική πράξη ή παράλειψη της Διοικήσεως.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως της εισηγήτριας, Παρέδρου Κ.
Σκούρα.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του
δικαστηρίου και

Αφού μελέτη σε τασχετικά έγγραφα

Σκέψη κεκατάτονόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της κρινόμενης αιτήσεως καταβλήθηκε το νόμιμο
παράβολο (κωδικός πληρωμής ηλεκτρονικού παραβόλου 3214 391229500403
0010).

2. Επειδή, με την υπό κρίση από 4.2.2020 αίτηση ζητείται η ακύρωση των

ακόλουθων πράξεων του Ν.Π.Δ.Δ. Δήμου Δράμας: α) της 114/25.11.2019 πράξης του Διοικητικού Συμβουλίου του Ν.Π.Δ.Δ. Δήμου Δράμας, με την οποία αποφασίσθηκε η απομάκρυνση των ανεμβολίαστων νηπίων και βρεφών από τους παιδικούς σταθμούς του Δήμου Δράμας, β) της 2674/5.12.2019 πράξης του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Ν.Π.Δ.Δ. Δήμου Δράμας, η οποία απευθύνθηκε προς τους γονείς των φιλοξενουμένων στους παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς του Δήμου βρεφών και νηπίων, προκειμένου να ενημερωθούν οι τελευταίοι ότι σε συνέχεια της πρώτης προσβαλλομένης 114/2019 πράξης του Δ.Σ., το Ν.Π.Δ.Δ. Δήμος Δράμας θα προβεί στη διακοπή της φιλοξενίας των πλήρως ανεμβολίαστων παιδιών και στην εκ νέου σύσταση προς τους γονείς ότι οφείλουν να ολοκληρώσουν το πρόγραμμα εμβολιασμών των παιδιών τους, γ) της 2744/10.12.2019 πράξης του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Ν.Π.Δ.Δ. Δήμος Δράμας, με την οποία ενημερώθηκε ο πρώτος αιτών για την έκδοση της πρώτης προσβαλλομένης 114/2019 απόφασης, καθώς και για το ότι τα ανεμβολίαστα παιδιά θα απομακρύνονταν σταδιακά από τους δημοτικούς παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς από τις 7.1.2020, και δ) της 1/14.1.2020 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου του Ν.Π.Δ.Δ. Δήμου Δράμας, με την οποία αποφασίσθηκε η διαγραφή τεσσάρων ανεμβολίαστων νηπίων από τους παιδικούς σταθμούς του Δήμου με την αιτιολογία ότι οι γονείς αυτών δεν συμμορφώθηκαν στις επανειλημμένες υποδείξεις της παιδιάτρου των παιδικών σταθμών και δεν προτίθενται να ξεκινήσουν το πρόγραμμα των εμβολιασμών.

3. Επειδή, η υπόθεση εισάγεται προς εκδίκαση στο Τμήμα υπό επταμελή σύνθεση κατόπιν της από 17.2.2020 πράξεως της Προέδρου του Δ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας κατ' εφαρμογή του άρθρου 14 παρ. 5 του π.δ/τος 18/1989 λόγω σπουδαιότητος.

4. Επειδή, με την 164/2011 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Δράμας (591Β' /14.4.2011), η οποία ελήφθη κατ' επίκληση των άρθρων 1, 102 και 103 του ν. 3852/2010 (Α' 87), συνεστήθη νέο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Νομικό Πρόσωπο Δήμου Δράμας», στο οποίο συγχωνεύθηκαν τα υφιστάμενα κατά τον χρόνο εκείνο ν.π.δ.δ. που λειτουργούσαν υπό την εποπτεία του Ο.Τ.Α. Δήμου Δράμας, μεταξύ των οποίων και το κέντρο προσχολικής αγωγής και φροντίδας οικογένειας Δήμου Δράμας. Στις αρμοδιότητες του νέου ν.π.δ.δ. συμπεριλαμβάνονται εκτός των άλλων η υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής, νηπιακής, παιδικής και τρίτης ηλικίας, η λειτουργία βρεφονηπιακών - παιδικών σταθμών και κέντρων φροντίδας οικογένειας για την καθημερινή φύλαξη, φροντίδα, ημερήσια διατροφή, διαπαιδαγώγηση και ψυχαγωγία βρεφών, νηπίων και παιδιών. Το νομικό αυτό πρόσωπο διοικείται από το Διοικητικό Συμβούλιο και τον Πρόεδρο αυτού. Ενόψει των ανωτέρω και δεδομένου ότι με την υπό κρίση αίτηση ζητείται η ακύρωση πράξεων οργάνων του ν.π.δ.δ. Δήμου Δράμας, ο Ο.Τ.Α.

Δήμος Δράμας δεν νομιμοποιείται παθητικώς στην παρούσα δίκη, όπως βασίμως προβάλλεται με το από 9.3.2020 υπόμνημα των καθ' ὧν, και η υπό κρίση αίτηση είναι απορριπτέα ως απαράδεκτη, καθ' ό μέρος στρέφεται κατά του Ο.Τ.Α. Δήμος Δράμας.

5. Επειδή, απαραδέκτως προσβάλλονται οι υπ' αριθμ. 2674/ 5.12.2019 και 2744/10.12.2019 πράξεις του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Ν.Π.Δ.Δ. Δήμος Δράμας (δεύτερη και τρίτη εκ των προσβαλλόμενων πράξεων), οι οποίες αποτελούν ενημερωτικά έγγραφα και στερούνται εκτελεστότητας.

6. Επειδή, στο άρθρο 2 του ν. 1566/1985 «Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξει» (Α' 167) ορίζεται ότι: «1. Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση παρέχεται, στα νηπιαγωγεία και στα δημοτικά σχολεία. Τα νηπιαγωγεία μπορούν να εντάσσονται και σε κέντρα, στα οποία λειτουργούν μαζί με κρατικούς παιδικούς σταθμούς (παιδικά κέντρα). 2... 3. Η φοίτηση είναι υποχρεωτική στο νηπιαγωγείο, στο δημοτικό σχολείο και στο γυμνάσιο εφόσον ο μαθητής δεν έχει υπερβεί το 16ο έτος της ηλικίας του. Όποιος έχει την επιμέλεια του προσώπου του ανηλίκου και παραλείπει την εγγραφή ή την εποπτεία του ως προς τη φοίτηση τιμωρείται σύμφωνα με το άρθρο 458 του Ποινικού Κώδικα. (όπως το πρώτο εδάφιο της παρ. 3 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 33 παρ. 3 του ν. 4521/2018, Α' 38) ...».

7. Επειδή, στο άρθρο 13 παρ. 2 του ν. 4147/2013 (Α' 98) ορίζεται ότι: «Στο τέλος της παρ.14 του άρθρου 19 του ν. 4071/ 2012 (Α' 16) προστίθενται νέα εδάφια ως εξής: «Με απόφαση των δημοτικών συμβουλίων, καθορίζεται ο κανονισμός λειτουργίας των δημοτικών παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, με βάση πρότυπο κανονισμό λειτουργίας, ο οποίος εκδίδεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, ύστερα από γνώμη της ΚΕΔΕ, της ΠΟΕ-ΟΤΑ και της ΓΟΠ ΟΤΑ και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Μέχρι τη σύνταξη νέων κανονισμών λειτουργίας, οι δημοτικοί παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί εξακολουθούν να λειτουργούν με τους υφιστάμενους κανονισμούς. ...». Κατ' εφαρμογή της εξουσιοδοτικής αυτής διάταξης εκδόθηκε κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης υπ' αριθμ. 41087/29.11.2017, με την οποία εγκρίθηκε ο «Πρότυπος Κανονισμός Λειτουργίας Δημοτικών Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών» (Β' 4249/05.12.2017). Στον πρότυπο αυτό κανονισμό ορίζονται τα ακόλουθα: άρθρο 1 «Έκταση Εφαρμογής Πρότυπου Κανονισμού 1. Ο παρών Πρότυπος Κανονισμός αποτελεί το πλαίσιο λειτουργίας των δημοτικών Παιδικών, Βρεφικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών που λειτουργούν εντός νομικών προσώπων των δήμων ή ως υπηρεσία του Δήμου. 2. Τα οικεία Δημοτικά Συμβούλια εκδίδουν Κανονισμούς Λειτουργίας, οι οποίοι δεν αντίκεινται στις ρυθμίσεις του

παρόντος που αποτελούν τις ελάχιστες προϋποθέσεις λειτουργίας των δημοτικών Παιδικών, Βρεφικών και Βρεφονηπιακών σταθμών», άρθρο 3 «Δικαίωμα Εγγραφής και Εγγραφή Παιδιών 1. α. Δικαίωμα εγγραφής στους δημοτικούς Παιδικούς, Βρεφικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς έχουν όλα τα παιδιά, σύμφωνα με τις ειδικές προβλέψεις του παρόντος άρθρου, απαγορευμένης απολύτως της εγγραφής παιδιών, εφόσον και για όσο διάστημα πάσχουν από μεταδοτικά νοσήματα. Παιδιά που πάσχουν από σωματικές, πνευματικές, ψυχικές παθήσεις ή αναπηρίες εγγράφονται στο Σταθμό, εφόσον βεβαιώνεται με γνωμάτευση ιατρού κατάλληλης ειδικότητας ότι αυτό μπορεί να είναι ωφέλιμο για το παιδί και ότι έχει τη δυνατότητα ένταξης σε πλαίσιο λειτουργίας Παιδικού Σταθμού. ... 4. Για την εγγραφή των παιδιών στους Παιδικούς, Βρεφικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς προσκομίζονται τα εξής δικαιολογητικά: ... ε) Βεβαίωση υγείας του παιδιού συμπληρωμένη και υπογεγραμμένη από Παιδίατρο, καθώς και αντίγραφο του βιβλιαρίου υγείας του με τα εμβόλια που προβλέπονται κάθε φορά ανάλογα με την ηλικία του παιδιού. Επίσης, αποτελέσματα φυματινοαντίδρασης Mantoux, όπως κάθε φορά προβλέπεται από το Εθνικό Πρόγραμμα Εμβολιασμών. ... 6. Για την επανεγγραφή απαιτούνται τα δικαιολογητικά της παρ. 4. Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν μεταβολές στην οικογενειακή κατάσταση, αντί των υπό στοιχείο β. δικαιολογητικών, απαιτείται υπεύθυνη δήλωση των γονέων που βεβαιώνει τη μη μεταβολή. ... 9. Το Διοικητικό Συμβούλιο του νομικού προσώπου ή το Δημοτικό Συμβούλιο, στην περίπτωση που ο Σταθμός λειτουργεί ως υπηρεσία του Δήμου, μπορεί να αποφασίζει για εξαιρετικούς λόγους που αφορούν παιδιά ευάλωτων και ευπαθών ομάδων, για την εγγραφή τους με ελλιπή δικαιολογητικά, εφόσον αυτά είναι αδύνατον να προσκομισθούν. Εξαιρούνται οι ιατρικές βεβαιώσεις, με τις οποίες πιστοποιείται η υγεία και ο εμβολιασμός των παιδιών», άρθρο 4 «Διακοπή Φιλοξενίας 1. Η διακοπή της φιλοξενίας των παιδιών από τους δημοτικούς Παιδικούς, Βρεφικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς ενεργείται πάντοτε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του νομικού προσώπου ή του Δημοτικού Συμβουλίου, στην περίπτωση που ο Σταθμός λειτουργεί ως υπηρεσία του Δήμου: α) Όταν το ζητήσουν με αίτησή τους οι γονείς ή οι κηδεμόνες των παιδιών. β) Όταν εμφανιστούν σοβαρά προβλήματα στη συμπεριφορά ή την υγεία των παιδιών που δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν από το Σταθμό, μετά από προηγούμενη επικοινωνία με τους γονείς και κατόπιν γνωμάτευσης ειδικού γιατρού. γ) Όταν κατ' εξακολούθηση και παρά τις σχετικές έγγραφες ειδοποιήσεις προς τους γονείς των παιδιών, αυτοί δεν συμμορφώνονται με το πρόγραμμα και τους όρους λειτουργίας του Σταθμού.», άρθρο 9 «Ιατρική παρακολούθηση 1. Η παρακολούθηση της υγείας των παιδιών, κατά τη διάρκεια της παραμονής τους στο Σταθμό, αποτελεί υποχρέωση του φορέα στον οποίο ανήκει ο Σταθμός και ενεργείται από παιδίατρο, ο οποίος επισκέπτεται το Σταθμό ανά 15 ημέρες. 2. Για κάθε παιδί τηρείται Φάκελος Υγείας, ο οποίος ενημερώνεται από τον παιδίατρο που παρακολουθεί το παιδί εντός του Σταθμού και συνοδεύει το παιδί σε όλο το διάστημα της φιλοξενίας του

στον Σταθμό.», άρθρο 17 «Τελικές Διατάξεις-Έναρξη Ισχύος 1. Κάθε θέμα που αναφέρεται στη λειτουργία των Παιδικών, Βρεφικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών και δεν περιλαμβάνεται στον παρόντα Κανονισμό, ρυθμίζεται με την έκδοση απόφασης του αρμόδιου οργάνου Διοίκησης. 2. Ο παρών Κανονισμός εφαρμόζεται μέχρι την έκδοση Κανονισμού Λειτουργίας από τα οικεία δημοτικά συμβούλια.».

8. Επειδή, με την 21/2018 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ν.Π.Δ.Δ. Δήμος Δράμας και εν συνεχείᾳ με την 124/2018 (πρακτικό της 5ης/21.3.2018) απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Δράμας εγκρίθηκε Κανονισμός Λειτουργίας των Παιδικών - Βρεφικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών του Νομικού Προσώπου Δήμου Δράμας, ο οποίος περιλαμβάνει ρυθμίσεις αντίστοιχες με αυτές του Πρότυπου Κανονισμού (βλ. ιδίως άρθρο 3 παρ.4 περ. ε, το οποίο προβλέπει την υποβολή βεβαίωσης υγείας και του βιβλιαρίου υγείας του παιδιού ως δικαιολογητικό για την εγγραφή του). Όμως, η κανονιστική αυτή πράξη δεν απέκτησε νόμιμη υπόσταση, διότι δεν δημοσιεύθηκε με τη διαδικασία που προβλέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 79 παρ. 4 και 284 παρ. 2 του ν. 3463/2006 «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» (Α' 114) και από τις αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 8 παρ. 1 περ. β του ν. 3469/2006 «Εθνικό Τυπογραφείο, Εφημερίς της Κυβερνήσεως κ.λπ.» (Α' 131), αφού από τα στοιχεία του φακέλου και δη από το με ημερομηνία 22.3.2018 αποδεικτικό με τίτλο «Αποδεικτικό δημοσίευσης των θεμάτων που συζητήθηκαν από το Δημοτικό Συμβούλιο στην συνεδρίαση 5η/21.3.2018», δεν προκύπτει ότι το πλήρες κείμενο αυτής δημοσιεύθηκε στο δημοτικό κατάστημα (βλ. ΣτΕ 2342/2013, 1508/2013).

9. Επειδή, στο άρθρο 8 παρ. 2 του ν. 1579/1985 «Ρυθμίσεις για την εφαρμογή και ανάπτυξη του Εθνικού Συστήματος Υγείας και άλλες διατάξεις» (Α' 217) ορίζεται ότι: «Για τη μελέτη ειδικών θεμάτων ή προβλημάτων μπορούν να συγκροτούνται με αποφάσεις του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων επιτροπές ή ομάδες εργασίας ή αξιολόγησης από ειδικούς επιστήμονες και στελέχη του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ. καθώς και από ιδιώτες. ...». Περαιτέρω, ο ισχύων κατά τον χρόνο έκδοσης των προσβαλλομένων αποφάσεων ν. 3370/2005 «Οργάνωση και λειτουργία των υπηρεσιών δημόσιας υγείας και λοιπές διατάξεις» (Α' 176) όριζε τα ακόλουθα: άρθρο 1 «Η δημόσια υγεία είναι επένδυση για τη διατήρηση και βελτίωση του ανθρώπινου κεφαλαίου της χώρας. Ως δημόσια υγεία ορίζεται το σύνολο των οργανωμένων δραστηριοτήτων της πολιτείας και της κοινωνίας, που είναι επιστημονικά τεκμηριωμένες και αποβλέπουν στην πρόληψη νοσημάτων, στην προστασία και την προαγωγή της υγείας του πληθυσμού, στην αύξηση του προσδόκιμου επιβίωσης και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής. ...», άρθρο 3 «Η δημόσια υγεία περιλαμβάνει ευρύτατες λειτουργίες και δράσεις, οι κυριότερες των οποίων είναι: (α) Η παρακολούθηση και

εκτίμηση της υγείας του πληθυσμού και των βιολογικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικοοικονομικών παραγόντων που την επηρεάζουν. (β) Η προστασία και προαγωγή της υγείας και η πρόληψη των νοσημάτων. (γ) Ο έλεγχος και η αποτελεσματική διαχείριση των λοιμωδών νοσημάτων και των άλλων νοσημάτων υψηλού κινδύνου και επιπολασμού. (δ) Η προάσπιση των αναγκών υγείας των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού.», άρθρο 4 «1. Οι δράσεις δημόσιας υγείας ασκούνται από την κεντρική και την περιφερειακή διοίκηση, την αυτοδιοίκηση, τις μονάδες υγείας και κοινωνικής φροντίδας, στην κοινότητα και στους χώρους ομαδικής διαβίωσης και εργασίας και, γενικά, σε κάθε χώρο κοινωνικής δραστηριότητας. Οι παρεμβάσεις της δημόσιας υγείας είναι επιστημονικά τεκμηριωμένες και ασκούνται με βάση τους κανόνες της βιοηθικής και της ιατρικής δεοντολογίας. 2. Για τη διενέργεια μαζικών προληπτικών ιατρικών πράξεων, συμπεριλαμβανομένων των εμβολιασμών, σε μετακινούμενους πληθυσμούς και ευπαθείς ομάδες, απαιτείται απόφαση έγκρισης του Γενικού Γραμματέα Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας. Με την εν λόγω απόφαση εγκρίνεται κατ' ελάχιστο ο αριθμός των προσώπων, στα οποία αφορά η διενέργεια των πράξεων αυτών, ο αριθμός και το είδος των φαρμακευτικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων των εμβολίων, του ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού, καθώς και ο τόπος και ο χρόνος που θα διενεργηθούν. Οι προαναφερόμενες πράξεις διενεργούνται πάντοτε από επαγγελματίες υγείας, που έχουν εκ του νόμου τη δυνατότητα της διενέργειάς τους, σύμφωνα με τους κανόνες της δεοντολογίας και τον προγραμματισμό της Εθνικής Επιτροπής Εμβολιασμών ή του Εθνικού Συμβουλίου Δημόσιας Υγείας.» (όπως το άρθρο 4 αντικαταστάθηκε από το άρθρο 160 παρ. 5 του ν. 4600/2019, Α' 43/9.3.2019). Οι διατάξεις των άρθρων 1 έως 9 (όπως και του άρθρου 11) του ως άνω ν. 3370/2005 καταργήθηκαν με το άρθρο 16 του ν. 4675/2020 «Πρόληψη, προστασία και προαγωγή της υγείας - ανάπτυξη των υπηρεσιών δημόσιας υγείας και άλλες διατάξεις» (Α' 54/11.3.2020) από τη δημοσίευση του νόμου αυτού. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 3 του εν λόγω ν. 4675/2020 «Το Εθνικό Πρόγραμμα 'ΣΠΥΡΟΣ ΔΟΞΙΑΔΗΣ' αποτελείται από τα ακόλουθα επιμέρους προγράμματα δημόσιας υγείας προς όφελος της υγείας των πολιτών: A) Σε επίπεδο πρωτογενούς πρόληψης τα προγράμματα αυτά είναι: ... iii) Το Εθνικό Πρόγραμμα Εμβολιασμών (ΕΠΕΜΒ), το οποίο απευθύνεται σε ειδικές και ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, παιδιά, ανηλίκους και ενηλίκους, μετακινούμενους πληθυσμούς και πληθυσμούς που βρίσκονται σε κίνδυνο, και περιλαμβάνει τα προγράμματα εμβολιασμών όλων των ανωτέρω. a) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας προσδιορίζεται η κάθε επιμέρους αναλαμβανόμενη δράση διεύρυνσης ή επικαιροποίησης του Εθνικού Προγράμματος Εμβολιασμών υπέρ της υγείας των πολιτών με την καθιέρωση των ενδεδειγμένων επιστημονικά εμβολίων, όπως εξειδικεύονται ανά νόσημα, ηλικία και φύλο, ορίζονται οι διαδικαστικές προϋποθέσεις συμμετοχής των πολιτών στο Εθνικό Πρόγραμμα Εμβολιασμών, ο τρόπος εγγραφής και η διαδικασία συμμετοχής τους, υποδεικνύονται οι φορείς

παροχής υπηρεσιών υγείας, που συμπράττουν στην υλοποίηση της συγκεκριμένης δράσης και ορίζεται η διαδικασία επικαιροποίησης του προγράμματος, ανά τακτά χρονικά διαστήματα. β) Σε περιπτώσεις εμφάνισης κινδύνου διάδοσης μεταδοτικού νοσήματος, που ενδέχεται να έχει σοβαρές επιπτώσεις στη δημόσια υγεία, μπορεί να επιβάλλεται, με απόφαση του Υπουργού Υγείας, μετά από γνώμη της ΕΕΔΥ, υποχρεωτικότητα του εμβολιασμού με σκοπό την αποτροπή της διάδοσης της νόσου. Με την ανωτέρω απόφαση ορίζονται η ομάδα του πληθυσμού ως προς την οποία καθίσταται υποχρεωτικός ο εμβολιασμός με καθορισμένο εμβόλιο, η τυχόν καθορισμένη περιοχή υπαγωγής στην υποχρεωτικότητα, το χρονικό διάστημα ισχύος της υποχρεωτικότητας του εμβολιασμού, το οποίο πρέπει πάντοτε να αποφασίζεται ως έκτακτο και προσωρινό μέτρο προστασίας της δημόσιας υγείας για συγκεκριμένη ομάδα του πληθυσμού, η ρύθμιση της διαδικασίας του εμβολιασμού και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια. ...». Τέλος, η κατ' επίκληση του άρθρου 8 παρ. 2 του ν. 1579/1985 συγκροτούμενη Εθνική Επιτροπή Εμβολιασμών κατήρτισε, εκτός των άλλων, το Εθνικό Πρόγραμμα Εμβολιασμών Παιδιών και Εφήβων για το έτος 2019, το οποίο πέραν των πινάκων, στους οποίους καταγράφονται τα χορηγούμενα εμβόλια, οι ηλικίες των παιδιών και εφήβων και τα διαστήματα μεταξύ των οριζόμενων δόσεων, περιλαμβάνει και αναλυτικές επεξηγήσεις σχετικά με τα χορηγούμενα εμβόλια και τα σχήματα αυτών, με την ηλικία παιδιών και εφήβων, στους οποίους χορηγούνται τα εμβόλια, με τις ασθένειες που αυτά αφορούν, με τις χορηγούμενες δόσεις και με τις ευπαθείς ομάδες (βλ. υπ' αρ. Δ1α/Γ.Π. οικ.48177/25.6.2019 πράξη του Υπουργού Υγείας) .

10. Επειδή, με την εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρου 13 παρ. 2 του ν. 4147/2013, καθ' ό μέρος αυτή προβλέπει τη θέσπιση Πρότυπου Κανονισμού Λειτουργίας των δημοτικών παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, καθιερώνεται ρυθμιστική επέμβαση του κράτους, η οποία δια του καθορισμού όρων λειτουργίας των δημοτικών παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, αποβλέπει στην διασφάλιση της παροχής κατάλληλης προσχολικής αγωγής. Στους εν λόγω όρους λειτουργίας περιλαμβάνονται και οι κανόνες σχετικά με την εγγραφή των παιδιών στους δημοτικούς παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς, κανόνες οι οποίοι, εκτός των άλλων σκοπών δημοσίου συμφέροντος που υπηρετούν, αποσκοπούν και στην προστασία της υγείας των παιδιών που εγγράφονται σε αυτούς. Στο πλαίσιο αυτό οι διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 1, παρ. 4 περ. ε και παρ. 9 του Πρότυπου Κανονισμού Λειτουργίας Δημοτικών Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών απαγορεύουν την εγγραφή παιδιών για όσο διάστημα πάσχουν από μεταδοτικά νοσήματα και προβλέπουν για την εγγραφή κάθε παιδιού την προσκόμιση του βιβλιαρίου υγείας του, από το οποίο να προκύπτει ο εμβολιασμός του σύμφωνα με το ισχύον Εθνικό Πρόγραμμα Εμβολιασμών. Οι ανωτέρω διατάξεις του Πρότυπου Κανονισμού Λειτουργίας των δημοτικών παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών ενσωματώνουν, καθιστώντας τη συμμόρφωση προς αυτό προϋπόθεση εγγραφής στους εν λόγω

σταθμούς, το Εθνικό Πρόγραμμα Εμβολιασμών Παιδιών και Εφήβων, το οποίο, εγκριθέν από τον Υπουργό Υγείας διαβιβάσθηκε και κοινοποιήθηκε στους ενδιαφερομένους φορείς με την προμνημονευθείσα υπ' αρ. Δ1α/ Γ.Π.οικ.48177 /25.6.2019 πράξη του.

11. Επειδή, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι με την 76/1.8.2019 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ν.Π.Δ.Δ. Δήμος Δράμας αποφασίσθηκε, εκτός των άλλων, η εγγραφή σαράντα (40) νηπίων στον Γ' παιδικό σταθμό του Ν.Π.Δ.Δ., μεταξύ των οποίων και της κόρης των αιτούντων. ... Εν συνεχείᾳ, εκδόθηκε η πρώτη προσβαλλομένη πράξη του Διοικητικού Συμβουλίου του ΝΠΔΔ Δήμου Δράμας υπ' αρ. 114/25.11.2019, με την οποία αποφασίσθηκε η απομάκρυνση των ανεμβολίαστων νηπίων και βρεφών από τους παιδικούς σταθμούς του Δήμου. Με το 2674/5.12.2019 έγγραφο του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Ν.Π.Δ.Δ. Δήμου Δράμας προς τους γονείς των φιλοξενουμένων στους παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς του Δήμου παιδιών, αφού μνημονεύεται ότι «στις περιπτώσεις των πλήρως ανεμβολίαστων παιδιών ή ελλιπώς εμβολιασμένων έγινε γραπτή σύσταση από την παιδίατρο ώστε οι γονείς να προβούν στις απαραίτητες ενέργειες. ...», ορίζεται ότι: «... θα πρέπει να προβούμε στην διακοπή φιλοξενίας των πλήρως ανεμβολίαστων παιδιών και στην εκ νέου σύσταση προς τους γονείς, οι οποίοι οφείλουν να ολοκληρώσουν το πρόγραμμα των εμβολιασμών των παιδιών τους, ώστε να διασφαλίσουμε την πρόληψη της δημόσιας υγείας των παιδιών σε επίπεδο κοινότητας». Ακολούθως, με το 2744/10.12.2019 έγγραφο του ιδίου Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του ΝΠΔΔ Δήμος Δράμας ενημερώθηκαν οι ενδιαφερόμενοι γονείς ότι: «... το Διοικητικό Συμβούλιο προέβει[η] στη λήψη της υπ' αριθμ. 114/25.11.2019 απόφασης, σύμφωνα με την οποία θα πρέπει να διακοπεί η φιλοξενία του παιδιού σας ... από την δύναμη του Γ' Παιδικού Σταθμού, διότι δεν προβήκατε στον εμβολιασμό του παιδιού σας. Προκειμένου να γίνει σταδιακά η απομάκρυνση των ανεμβολίαστων παιδιών, η απόφαση θα ισχύσει από 7.1.2020». Τέλος, με την 1/14.1.2020 πράξη του Διοικητικού Συμβουλίου του Ν.Π.Δ.Δ. Δήμου Δράμας αποφασίσθηκε η διαγραφή τεσσάρων ανεμβολίαστων νηπίων από τέσσερις αντιστοίχως παιδικούς σταθμούς του Δήμου με την αιτιολογία ότι: «.. [οι γονείς αυτών] δεν συμμορφώθηκαν στις επανειλημμένες υποδείξεις της συμβεβλημένης παιδιάτρου και δεν προτίθενται να ξεκινήσουν το πρόγραμμα των εμβολιασμών, το οποίο θεωρείται απαραίτητο, προκειμένου να διασφαλισθεί η υγεία των υπόλοιπων φιλοξενουμένων νηπίων ...».

12. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση προβάλλεται ότι με τις προσβαλλόμενες πράξεις παραβιάζονται σε βάρος των αιτούντων και της ανήλικης κόρης τους η αρχή της ισότητας, το δικαίωμα στην ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας και στην συμμετοχή στην κοινωνική ζωή της χώρας, η αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου και η αρχή της αναλογικότητας, όπως αυτά κατοχυρώνονται στις διατάξεις των

άρθρων 4 παρ. 1 και 2 του Συντάγματος, 5 παρ. 1 του Συντάγματος και 8 της ΕΣΔΑ και 25 παρ.1 του Συντάγματος. Τούτο διότι το παιδί των αιτούντων «τιμωρείται», επειδή δεν έχει δεχθεί ... εμβολίων που προβλέπει το Εθνικό Πρόγραμμα
Εμβολιασμών, τυχάνει διαφορετικής μεταχείρισης από τα συνομήλικα παιδιά και συμμαθητές της, χωρίς να υφίσταται λόγος προς τούτο, περιορίζεται ουσιαδώς η συμμετοχή της στην κοινωνική ζωή εν γένει, καθώς ο παιδικός σταθμός αποτελεί σημείο κοινωνικοποίησης και ανάπτυξης της προσωπικότητας των νηπίων και επιβάλλεται σε βάρος της ένα επαχθές μέτρο, το οποίο δεν είναι αναγκαίο, αφού το παιδί είναι υγιές, δεν συντρέχει περίπτωση πανδημίας και τα υπόλοιπα παιδιά που είναι εγγεγραμμένα στον παιδικό σταθμό έχουν λάβει τα προβλεπόμενα εμβόλια.
Περαιτέρω, κατά τους ισχυρισμούς των αιτούντων ο εμβολιασμός δεν δύναται να έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα, αλλά αποτελεί μόνον συνιστώμενη ιατρική πράξη, τόσο κατά τα οριζόμενα με το άρθρο 12 του ν. 3418/2005 «Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας» (Α' 287), όσο και σύμφωνα με τα υπ' αριθμ.

Υ1/Γ.Π.102999/19.11.2004 και Δια/Γ.Π.οικ. 5123/19.1.2018 έγγραφα της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας, ενόψει και της αδυναμίας της Διοικήσεως να εγγυηθεί ότι η χορήγηση ορισμένου εμβολίου δεν θα επιφέρει σοβαρή παρενέργεια στον εμβολιαζόμενο, αναφέρεται δε ως παράδειγμα προς τεκμηρίωση των ισχυρισμών αυτών ότι το εμβόλιο για την ίλαρά, την παρωτίτιδα και την ερυθρά (MMR) ευθύνεται για σειρά σοβαρών ασθενειών, βλαβών ακόμα και για θανάτους. Προβάλλεται, τέλος, ότι τυχόν ρύθμιση περί υποχρεωτικού εμβολιασμού θα αντέκειτο στις διατάξεις του άρθρου 5 του Συντάγματος «σε συνδυασμό με τα άρθρα 8, 9 και 10 της ΕΣΔΑ περί ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας, δικαιώματος σεβασμού της προσωπικής και οικογενειακής ζωής, της ελευθερίας σκέψης και συνείδησης και παραβίασης της ελευθερίας έκφρασης»

13. Επειδή, η μέριμνα για την δημόσια υγεία αποτελεί συνταγματική υποχρέωση του Κράτους, στο πλαίσιο της οποίας η Πολιτεία οφείλει, μεταξύ άλλων, να λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα για την πρόληψη της διάδοσης και την καταπολέμηση μεταδοτικών ασθενειών, οι οποίες συνιστούν σοβαρό κίνδυνο για τη δημόσια υγεία. Στα μέτρα αυτά εντάσσεται και ο εμβολιασμός νηπίων και παιδιών, ο οποίος διενεργείται με σκοπό την προστασία της υγείας, συλλογικώς και ατομικώς, από τις ασθένειες καθώς και την βαθμαία εξάλειψή τους. Το μέτρο του εμβολιασμού, καθ' εαυτό, συνιστά σοβαρή μεν παρέμβαση στην ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας και στην ιδιωτική ζωή του ατόμου και δη στη σωματική και ψυχική ακεραιότητα αυτού, πλην όμως συνταγματικώς ανεκτή, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) ότι προβλέπεται από ειδική νομοθεσία, υιοθετούσα πλήρως τα έγκυρα και τεκμηριωμένα επιστημονικά, ιατρικά και επιδημιολογικά πορίσματα στον αντίστοιχο τομέα και β) ότι παρέχεται δυνατότητα εξαίρεσης από τον εμβολιασμό σε ειδικές ατομικές περιπτώσεις, για τις οποίες αυτός αντενδείκνυται (πρβ. ΕΔΔΑ απόφαση της 15.3.2012 Solomakhin κ. Ουκρανίας

σκ. 33-39, Conseil Constitutionnel απόφαση 2015-458 QPC της 20.3.2015 σκ. 9-10, Conseil d' État απόφαση No 419242 της 6.5.2019 σκ.12). Η ως άνω παρέμβαση, εφόσον κρίνεται, σύμφωνα με τεκμηριωμένα επιστημονικά δεδομένα, αναγκαία και πρόσφορη για την προστασία της υγείας τόσο των ίδιων των εμβολιαζομένων όσο και τρίτων (λ.χ. βρεφών που δεν έχουν ακόμη εμβολιασθεί, ατόμων που δεν επιτρέπεται για ιατρικούς λόγους να εμβολιασθούν) δεν είναι δυσανάλογη για την επίτευξη του προμνημονευθέντος συνταγματικού δημοσίου σκοπού (πρβ. ΣτΕ 857/2019 σκ. 16, ΕΔΔΑ Memlica κ. Ελλάδος, απόφαση της 6.10.2015, σκ. 55, Seyit Baytüre κ. Τουρκίας απόφαση της 12.3.2013 επί του παραδεκτού). Εξάλλου, η θέσπιση του επίμαχου μέτρου δεν παραβιάζει την αρχή της ισότητας, δεδομένου ότι σε εμβολιασμό υπόκεινται όλα ανεξαιρέτως τα νήπια και παιδιά, πλην εκείνων που τελούν ατομικώς σε ειδικές διαφορετικές συνθήκες, δεν επιτρέπεται δηλαδή για λόγους υγείας να εμβολιαστούν. Αντιθέτως, θα αντέκειτο στην αρχή της ισότητας η αξίωση προσώπου να μην εμβολιαστεί, επικαλούμενο ότι δεν διατρέχει ατομικό κίνδυνο, εφόσον διαβιώνει σε ασφαλές περιβάλλον οφειλόμενο στο γεγονός ότι τα άλλα πρόσωπα του περιβάλλοντός του έχουν εμβολιαστεί. Άλλωστε, η εμφάνιση σε στατιστικώς πολύ μικρό αριθμό περιπτώσεων σοβαρών παρενεργειών ορισμένων εμβολίων δεν καθιστά συνταγματικώς ανεπίτρεπτη τη νομοθετική πρόβλεψη του εμβολιασμού νηπίων και παιδιών και είναι πάντως ανεκτή χάριν του δημοσίου συμφέροντος, υπό την αυτονόητη προϋπόθεση ότι οι σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις ερείδονται επί εγκύρων και τεκμηριωμένων επιστημονικών δεδομένων κατά τα προεκτεθέντα. Και τούτο, ανεξαρτήτως του ότι, ενδεχομένως και κατά τις περιστάσεις, δύναται να συντρέχει περίπτωση αποζημίωσης των παθόντων από τις παρενέργειες αυτές για ζημία προκληθείσα όχι από παράνομη αλλά από νόμιμη ενέργεια του Δημοσίου. Συνεπώς, δεδομένου ότι δεν προβάλλεται ότι ο εμβολιασμός των νηπίων για τις συγκεκριμένες ασθένειες δεν ερείδεται επί εγκύρων και τεκμηριωμένων επιστημονικών δεδομένων, ούτε προβάλλονται συγκεκριμένοι ισχυρισμοί σχετικά με την εξ αυτού στατιστική πιθανότητα εμφάνισης δυσανάλογου αριθμού σοβαρών παρενεργειών, οι παρατιθέμενοι ανωτέρω (βλ. σκ. 12) λόγοι ακυρώσεως περί παραβιάσης του δικαιώματος στην ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας και στην συμμετοχή στην κοινωνική ζωή της χώρας, του δικαιώματος σε προστασία της ιδιωτικής ζωής, της αρχής της ισότητας, της αρχής του κοινωνικού κράτους δικαίου και της αρχής της αναλογικότητας, όπως αυτά κατοχυρώνονται στις διατάξεις των άρθρων 5 παρ. 1 του Συντάγματος και 8 της ΕΣΔΑ, 4 παρ. 1 και 2 και 25 παρ. 1 του Συντάγματος είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι, καθ' ό δε μέρος γίνεται επίκληση των άρθρων 9 και 10 της ΕΣΔΑ οι λόγοι ακυρώσεως είναι απορριπτέοι προεχόντως ως όλως αορίστως προβαλλόμενοι.

14. Επειδή, προβάλλεται ότι με τις προσβαλλόμενες πράξεις παραβιάζεται το δικαίωμα των αιτούντων και της ανήλικης κόρης τους σε δωρεάν παιδεία, όπως

αυτό κατοχυρώνεται από το άρθρο 16 παρ. 4 του Συντάγματος και από το άρθρο 14 παρ. 1 και 3 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ. Όμως, από τις προπαρατεθείσες διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 1566/1985 συνάγεται ότι η παρεχόμενη στους παιδικούς σταθμούς προσχολική αγωγή δεν εντάσσεται στην υποχρεωτική πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση και, κατ' ακολουθία, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαιώματος δωρεάν παιδείας για όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 16 παρ. 4 του Συντάγματος. Επίσης, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 14 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, η προσχολική αγωγή δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής αυτών (πρβ. Ευρωπαϊκή Επιτροπή Δικαιωμάτων του Ανθρώπου απόφαση επί του παραδεκτού της 17.1.1996 Sulak κ. Τουρκίας, ΕΔΔΑ απόφαση της 10.5.2001 Κύπρος κ. Τουρκίας σκ. 278, απόφαση της 10.11.2005 L. Şahin κ. Τουρκίας σκ. 141, απόφαση της 7.2.2006 M. Eren κ. Τουρκίας σκ. 41) ούτε άλλωστε οι αιτούντες ισχυρίζονται ότι ο εμβολιασμός αντιτίθεται σε σοβαρές θρησκευτικές, φιλοσοφικές ή παιδαγωγικές πεποιθήσεις τους (βλ. ΕΔΔΑ απόφαση της 18.12.1996 Βαλσάμης κ. Ελλάδος σκ.25-26). Κατ' ακολουθία ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

15. Επειδή, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη εξεδόθη κατά παράβαση νόμου, διότι ο Πρότυπος Κανονισμός Λειτουργίας Δημοτικών Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών δεν προβλέπει λόγους και διαδικασία διαγραφής παιδιών, άλλως ότι οι προσβαλλόμενες πράξεις δεν είναι νομίμως αιτιολογημένες, εκδόθηκαν κατά παράβαση των κανόνων ανάκλησης των διοικητικών πράξεων και καθ' υπέρβαση των άκρων ορίων της διακριτικής ευχέρειας της Διοίκησης. Και τούτο διότι, κατά τους ισχυρισμούς των αιτούντων, δεν προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου κίνδυνος και μάλιστα αρκούντως προσδιορισμένος για την υγεία των υπόλοιπων, εμβολιασμένων παιδιών, ενώ η Διοίκηση όφειλε να παραθέσει ιατρικά στοιχεία, προηγούμενα περιστατικά και στατιστικά στοιχεία, προκειμένου να τεκμηριώσει ότι από τον ελλιπή εμβολιασμό της κόρης τους δημιουργείται κίνδυνος για την υγεία των άλλων παιδιών που φιλοξενούνται στον ίδιο παιδικό σταθμό.

16. Επειδή, από τη γενική αρχή του διοικητικού δικαίου, σύμφωνα με την οποία το αρμόδιο προς έκδοση διοικητικής πράξεως όργανο είναι, κατ' αρχήν, αρμόδιο να εκδώσει και την αντιθέτου προς αυτήν περιεχομένου πράξη, συνάγεται ότι η εγγραφή νηπίου σε δημοτικό παιδικό σταθμό μπορεί, κατ' αρχήν, να ανακληθεί (υπό την έννοια της πρόωρης διακοπής της φιλοξενίας του νηπίου στον δημοτικό παιδικό σταθμό), εφόσον διαπιστωθεί ότι δεν συντρέχει κάποια από τις προϋποθέσεις εγγραφής (πρβ. ΣτΕ 1168/2017, 3370/2007). Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι η κόρη των αιτούντων δεν έχει εμβολιαστεί με το σύνολο των προβλεπόμενων για την ηλικία της εμβολίων και δόσεων σύμφωνα με το Εθνικό Πρόγραμμα Εμβολιασμών. Συνεπώς, οι προσβαλλόμενες πράξεις είναι

νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένες, εξεδόθησαν δε κατ' ενάσκηση δεσμίας αρμοδιότητας της Διοίκησης, αφού διαπιστώθηκε ότι δεν συνέτρεχε μία εκ των προϋποθέσεων εγγραφής της κόρης των αιτούντων στον δημοτικό παιδικό σταθμό, και δεν χρειαζόταν για την πληρότητα της αιτιολογίας τους να διαλάβουν εξατομικευμένη κρίση σχετικά με τον κίνδυνο που προκαλείται για τα νήπια που φιλοξενούνται στον συγκεκριμένο παιδικό σταθμό. Επομένως, όλοι οι περί του αντιθέτου ισχυρισμοί των αιτούντων πρέπει να απορριφθούν.

17. Επειδή, ο προβαλλόμενος με το από 9.3.2020 υπόμνημα λόγος ακυρώσεως περί έκδοσης των προσβαλλομένων πράξεων κατά κατάχρηση εξουσίας είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος.

18. Επειδή, κατόπιν τούτων η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Διατάσσει την αίτηση.

Απορρίπτει την αίτηση.

Διατάσσει την κατάπτωση του παραβόλου.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 19 Ιουνίου 2020 και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 24ης Νοεμβρίου του ίδιου έτους.

Η Πρόεδρος του Δ' Τμήματος Η Γραμματέας του Δ' Τμήματος

Μ. Καραμανώφη. Παπαχαραλάμπους